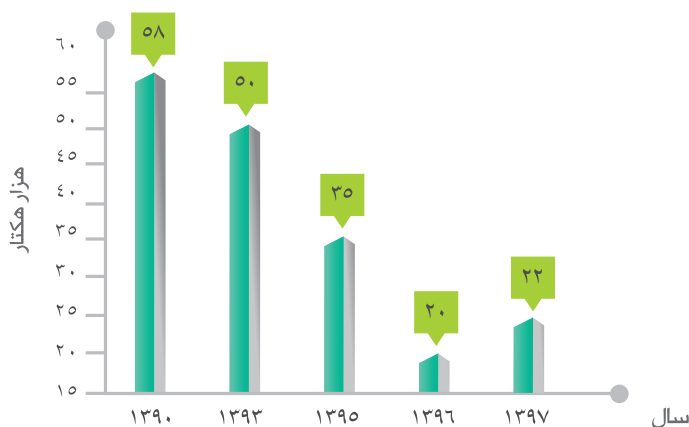

افزایش تولید سویا با معرفی رقم پرمحصول "سامان"

ابراهیم هزارجریبی و همکاران
موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر

بیان مسئله

سویا به‌عنوان یکی از مهمترین گیاهان روغنی و پروتئینی کشور محسوب می‌شود. حدود ۹۳ درصد روغن مورد نیاز کشور به ارزش حدود چهار میلیارد دلار از خارج تامین می‌شود. تا سال ۱۴۰۴ تولید دانه‌های روغنی باید به ۷۰ درصد نیاز مصرف داخلی (بیش از دو میلیون تن) برسد. تامین کنجاله مورد نیاز دام نیز از نیازهای اساسی دامپروری کشور است. محدودیت استفاده از منابع آب زیرزمینی از مسائل مهم بخش کشاورزی است. به منظور بهره‌برداری بهینه از آب زیرزمینی، سویا به‌عنوان جایگزین زراعت برنج در استان گلستان مطرح است. بدین ترتیب، اصلاح ارقام جدید و پرمحصول سویا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کاهش معنی‌دار سطح زیر کشت سویا در استان گلستان طی ۷ سال گذشته

معرفی دستاورد

رقم سامان حاصل دورگ‌گیری بین دو رقم Williams (والد مادری) و Essex (والد پدری) است. این رقم دارای بذر درشت، سه دانه در غلاف و مقاوم به ریزش دانه است. رقم سامان، پابلند (ارتفاع حدود ۱۱۰ سانتی‌متر)، دیررس (گروه رسیدگی ۵) و با تیپ رشد نامحدود محسوب می‌شود. با توجه به تجمع غلاف‌ها در گره‌های انتهایی، برای برداشت مکانیزه مناسب است. از خصوصیات ویژه این رقم، تولید گل‌های جدید و کاهش خسارت ناشی از اختلال در غلاف‌بندی است. این رقم در تمامی مناطق غیر شور استان گلستان در کشت بهاره (آبی و دیم)، کشت تابستانه (آبی) و استان‌های مشابه قابل کشت است. میانگین عملکرد دانه رقم سامان، ۳۷۰۰ کیلوگرم در هکتار و ۳۲۹ کیلوگرم نسبت به رقم شاهد بیشتر است.

فرایند تجاری سازی دستاورد

سال ۱۳۹۵ حق تکثیر بذر رقم سامان به شرکت دانش‌بنیان ایده‌سازان سبز گلستان واگذار شد. سال ۱۳۹۷، این رقم در سطح ۴۰۰۰ هکتار در استان گلستان و قسمتی هم در استان اردبیل کشت شد. پیش‌بینی می‌شود این رقم ۲۰ درصد سطح زیر کشت سویا در استان گلستان (حدود ۱۲ هزار هکتار) را شامل شود.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

